

Debreczeni Független Ujság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hére. I ker. Egy hére. I ker. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .

Feladvány szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Történelmi fejlődés.

Irtá: **Nagy István** kémeri ref. lelkész.

Mi magunk, mint a lap tisztelt olvasói tudhatják és cikkeinkből tájékozódhattak: a nemzeti küzdelem alku nélküli folytatásának voltunk, vagyunk a hivei, de nem zárkózunk el az ellenvélemény elől sem, különösen a midőn, mint mai cikkünk érdemes és hazafias írója maga is azon végső következtetésre jut, hogy a fegyverszünet után újult erővel kell harczhoz kezdeni és nem szabad elaludni, elszibbadni, hitét veszíteni hagyni a magyar nemzetet. A cikkely így hangzik:

Forradalmi időkben, amikor valami titkos láz, mint ismeretlen helyen támadt szél megkapja a lelkeket, napok alatt, vagy épen egy nap alatt tehet az emberiség, vagy egy nemzet az ő fejlődése terén oly óriási lépést, a melylyel századok természetes, fokozatos haladását meghaladja, megelőzi.

Franciaország a 18-ik század végén a szabadság, egyenlőség, testvériség elvét kihirdeti és forradalmában megvalósítja egyszerre, rohamosan és államformáját az egyeduralomból köztársaságivá alakítja olyan időben, amikor az államfők és államférfiak az

absolut uralomnál egyebet és az uralkodók korlátlan, zsarnokjogai mellett népjogokat még elképzelni sem tudnak. A kedélyes bécsi nép 1848-ban torlaszokat emel; egy nagy urat, gr. Latour hadügyminisztert lámpára húz az utcán; jogokat, alkotmányt követel attól az uralkodó családtól, mely országait feltétlen joggal, korlátlan hatalommal vélte birhatni, mint Istentől és őseitől nyert örökséget és a mely uralkodó családjai közt mindenkor a legféltelenebb volt. És a bécsi nép akkori hangulata mellett Kossuthnak Bécsben egy gyújtó beszédébe kerül vala csupán, hogy ez a gögös familia az ingathatlannak vélt trónról letaszíttassék. De hát a „rebellis“ Kossuthban nagyobb volt az alattvalói hűség, mint amazokban a hála. Ugyancsak 1848-ban Pozsonyban az országgyűlés, Pesten a művelt társadalom egy nap alatt szabadságot adott a nemzetnek, a nép millióinak, önként, saját indításából; a legnagyobb lelkesedéssel, örömmel részesévé tette a szolganépet az alkotmánynak, azon jogoknak, miket a népmásországokban erőszakkal csikart ki,

p. o. Franciaországban egy iszonyatos vértengeren keresztülgázolva ért el. És a mért a nemzet az uralkodóházzal és Ausztriával háromszáz esztendeig hiába viaskodott, azt most kicsikarta szinte forradalom nélkül; kivivta alkotmányát, alkotmánya, törvényei szerint saját emberei által kormányoztatását, királyának alkotmányos módon uralkodását. Ez mind szédítő gyorsasággal megtett a márcziusi napokban.

De a gögös hatalom, diadalt véve, erőhöz jutva, mindent visszavett, amit 48-ban kénytelenségből megadott, a mire az uralkodó esküt tett. Eskü, alkotmány neki mind semmi; a levert, porba sujtott nemzetnek újra ő diktált. Az 1848 alkotásaiból a durva hatalom üres lapot csinált. Csak az ő szorult helyzete hozta a magyar nemzettel újra szóba 1859-től fogva. De ekkor is mig végleg meg nem aláztatott, mindig a gög hangján beszélt velünk. Talán az egyszer: 1867-ben lehet sajnálnia a magyarnak az ő határtalan nemeslelkűségét, a mely nem engedte meg nek az utálatos gögnek teljes megalázását, a mérhetetlen fájdalomnak méltó visz-

Boszniai élményeimből.

(Szöllősy Balázstól.)

A ki átélt egy hadjáratot: annak valóban nincsen szüksége arra, hogy Hárijánoskodjék: mert az átélt események elég érdekesekek a tekintetben, hogy a békében honmaradottaknak érdeklődését felkeltsék s előadva, kellemes szórakozás tárgyául szolgáljanak.

A háboruban nem annyira a veszedelem, mint inkább a nyomoruság a főbb momentum; a veszély imminens érzete a nyomoruság közepette mondhatni üditően hat, felvillanyozza a már-már tönkremenő testi és lelki erőt. Így történhetett meg, hogy a mikor Boszniában 1878. év október hava 5-én egy poetikusan szép hegyvölgyes vidéken táborozva, megbizonyosodtunk a felől, hogy más napou kemény csatánk készül a bosnyákkal: félelem helyett inkább izgatóság járta át egész valómat, arra gondolván, hogy milyen lehet egy csata a valóságban? Én úgy hiszem, hogy az emberi lélek nagy események előestéjén azt a természetfeletti erőt nyeri: hogy megsejti-megérezzi a közelgő veszedelmet vagy — az immunitást.

A mi szakaszunk őrmestere egy régen szolgáló professzionátus katona az október

6-iki Pecci mellett lefolyt ütközetben rendkívül nagy izgatottságot árukt el; helyét nem találta sehol, jött ment, kiabált folytonosan ok és czél nélkül s annyira zaklatott minket, hogy én legalább, komolyan haragudtam reá. A délutáni órákban, a mikor ez az őrmester a hátam megett, tölem mint egy három lépésnyire guggoló helyzetben volt, egy bosnyák golyó altestébe furódott, mire a szerencsétlen áldozat hangosan felordított s annyira jajveszékelt, hogy a hátunk megett elég nagy távolságban álló egészségügyi csapatbeli katonák hozzászaladtak, felkapták és elvitték a csatavonalból. Később hallottam, hogy ez az őrmester belehalt a kapott sérülésbe. Az ő lelke, ugylátszik megérezte a közelgő katasztrófát, a mi utólagosan szomoruan igazolta az ő nagy felindulását s lelki jélelmét.

Rheinländer akkori vezérőrnagy, jelenleg brünni hadtestparancsnok, nem hiába irt taktikát a hadsereg számára: a gyakorlatban is értette a mesterségét. Hadvezetésének helyes voltát mi tanulatlan közbakák is észrevettük, beláttuk; a bosnyákokat csakhamar három oldalról bekerítette, azonban egérutat hagyott számukra, hogy ha épen jobbnak látnák, — hát elfuthassanak; azért nem akarhatta őket velünk elfogatni, mert ugy sem tudott volna mit csinálni annyi te-

mérdek bosnyákkal, a mikor minket sem tudtak élelmezni, a minek bizonyára nem Rheinländer tábornok volt az oka. Ha az istenadta kitünő érett bosnyákszilva nem jön segítségünkre: talán éhen pusztultunk volna el valamennyien.

Arról, hogy milyen nagy ur az éhség, és hogy mennyire feyelmезellen háboruban az éhes katona; szolgáljon jellemzőül a következő kis epizód:

Egy egész napig tartó hegyvölgyes vidéken történt fárasztó menetelés és nem evés után tábornok ütöttünk alkonyattájban a szabadban egy szilvás kert mellett. A fegyvereket már gulába raktuk s alig vártuk a kellemes „oszolj“! (abtreten) vezényszó elhangzását. Ezt megelőzőleg kapitányunk a hadsereg hivatalos nyelvén kihirdette a szigoru parancsot, hogy a ki csak egy szem szilvához mer nyulni, azt a vakmerőt rögtön agyonlöveti. Jollehet ezt a parancsot két altiszt magyarul és szerbül megismételte a legénységnek: mégis az történt, hogy amikor a elhangzott az „oszolj!“ vezényszó: a legénység seregestől megrohanta a szilvafákat a kapitány jelenlétében, a ki mosolyogni kezdett, a jelenetnek hátat fordított s szó nélkül tovább ment.

Házi asszonyok szives figyelmébe!

A legjobb fűszer- és főzelék cikkeket jutányos árban beszerezhető **Kertész Miklós** fűszer csemege- és déli-gyümölcs kereskedésében Debreczen, Csapó-utca 5. szám.

szafizetését még akkor sem, a mikor azt egy nemzetnek az érdeke kívánta volna. Magyarország a Habsburg uralkodó házzal Königrätz után ugyanazt az egyezséget kötötte meg, a mit Königrätz előtt kívánt.

Deák Ferencz nagy szellemének és mélységes önzetlen hazaszeretetének elfogult csudálói e kiegyezést egy tökéletes alkotásnak, a kormánypárt némely emberei ennél fogva örök érvényűnek hirdetik azt. Némely történetíró nagy lelkesülésében kijelenti, hogy az örökre kizárja az uralkodó ház és a magyar nemzet közötti félreértést, mert mindeniknek az érdekeit teljesen kielégíti. Imé, a szomorú czáfolat az esztendő keserű harcban, a mely az uralkodó szívére magáigazaiért harczoló nemzettől megint csaknem egészen elfordította. — Igenis a kiegyezés a nemzet és az uralkodó között nagyon sok kérdést tisztázatlanul hagyott; a nemzetnek nagyon sok kitünő jogát fel nem derítette, vagy éppen Ausztriának feláldozta, kiváló érdekeit védelemmel nem biztosította, holott éppen Deák vallotta nagy veszedelemnek a jogoknak önként feladását.

Ezek így vannak. Mégis lehet-e józan észszel arra gondolni, hogy a 67-es kiegyezést, az ezt biztosító törvényeket megváltoztatni, eltörölni, hazánk függetlenségét egy csapással, egy mérkőzésre kivívni lehetne!?

Az a valóságos késhegyig menő, azaz élet-halálharcz, melyet e nemzetnek minden jogáért a kitartó Ausztriával századokon át vivni kellett, — megadja erre a feleletet. — Hiszen a történelmi előre fejlődés folyamata jó formán csak most kezdődött. Mert a 67-es kiegyezés 48 hoz visszafelé fejlődés volt. De még az sem maradhatott tisztán. Még annak a nemzet javára irányuló részeit is elhomályosították, a nemzet romlására magyarították a 67 óta kormányok, azoknak terdetfejet hajtó kormánypárt, — úgy, hogy a nemzet közel hogy önásta sirjába fektessék. — És ekkor az elbizakodott hatalom által a nemzetre a katonai követelésbe ráért csapás azt felébreszti és az ellen állás harcában a természetes jogfejlődés a nemzetet logikai kényszerűséggel jogokhoz segíti.

Tény, hogy közérkölcseink megdöbbenően megromlottak. Alig tudunk önzetlen hazaszeretetet feltételezni a közpályán működő, hatalmon levő embereinkben. De hazaárulónak mégse mondjunk senkit tények nélkül. Elkell hát fejlődésnek, vívmánynak fogadnunk a mostani miniszterelnök programját, amire a függetlenségi párt harca kényszerítette. — Ezután jönni fog — mert jönni kell történelmi bizonyossággal — a többi, jönni fog a 67-es kiegyezés tisztázása; ezen az alapon a nemzet több nagy érdekeinek, jogainak kifejtése, megszilárdi-

tása, mint p. o. az önálló vámterület, a mely jogilag már meg is van az 1899. 30. t. cikkben, továbbá a vezérleti és vezényleti nyelv a törvényhozás és uralkodó között tisztázása, melyeknek *mindenikéről azt hirdeti Bánffy Dezső, hogy benne van, biztosítva van az 1867-iki kiegyezésben.*

És bár a függetlenségi pártnak hatalomra jutásától, hazánk teljes függetlenségének kivívásától, — ha a természetes, békés fejlődés útján haladhatunk csak az Isten tudja, mennyi idő választ még el; de a történelmi fejlődés valamikor minden bizonynyal megfogja azt hozni, ha nekünk nem, hát gyermekeinknek, unokáinknak egy jobb, önzetlenebb tényező, talán az egyetlen, a függetlenség eszméjének hirdetése, a mely mindig több lelket hódít meg. És ez eszmét Isten nem engedi a lelkekből kihalni sohasem.

Országgyűlés.

Eredeti távirati tudósításunk.

Meglehető szürke volt a mai ülés folyása. Még a bizottsági tag választások sem villanyozták fel ezt a főülésre megérett gyülekezetet.

Az ülést Perczel Dezső elnök vezette. A jegyzőkönyv hitelesítése után elnöki előterjesztést tett az iránt, hogy *Khuen-Hédervary* Károly gróf, *Wolfner* Tivadar és *Baross* Károly összeférhetlenségi ügyeit e hónap 30-án tárgyalja az állandó összeférhetlenségi bizottság.

Az interpellációk megokolására negyed három órakor tért át a ház.

A képviselőház egy jegyzőjének, valamint a bizottságokban hiányzó tagoknak a megválasztása következett. A jegyzői állásra *Daróczy* Aladar a jelölt, a bizottsági tag-ságokra pedig ezeket jelölték:

I. Biráló bizottság: *Molec* Dániel. Földmívelésügyi bizottság: *Bauer* Antal, *Ivánka* Oszkar, *Kiss* Pál. Gazdasági bizottság: *Konkoly-Thege* Sándor, *Obert* Károly. Igazságügyi bizottság: *Günther* Antal, *Morzányi* Károly, *Schmidt* Károly. Kervevényi bizottság: *Borbély* György, *Kelemen* Béla, *Kuninyi* Géza, *Szeetiványi* Árpád. Közgazdasági bizottság: *Batthyány* Tivadar gróf. Közigazgatási bizottság: *Hammersberg* László, *Vojnits* Istvan. Közlekedési bizottság: *Holzer* Janos, *Vásárhelyi* László, *Wickenburg* Márk gróf. Kozoktatásügyi bizottság: *Lang* Lajos, *Sághy* Gyula. Munkásügyi bizottság: *Rónay* Ernő. Naplóbiráló bizottság: *Nemes* Zsigmond, *Szombathy* György. Pénzügyi bizottság: *Lang* Lajos. Vederő bizottság: *Apponyi* Gyula gróf, *Bethlen* Balázs gróf. Vízügyi bizottság: *Baghy* Béla, *Fischer* Sándor.

A szavazást névszerint ejtették meg. Az eredményt a szavatok összeszámolása után hirdetik majd ki.

Az ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslat folytatolag tárgyalására tértek át.

Ezt megelőzően *Boncza* Miklós személyes kérdésben reflektál *Rakovszkynak* a tegnapi ülésen elhangzott egyik közbeszólására. Kijelenti, hogy politikai pályáján soha sem kért, sem nem kapott a kormánytól szubvenziót. A gyanúsítást visszautasítja.

Heliebronth Géza a javaslat ellen beszélt. *Pitreich* közös hadügyminiszter kijelentésének hatása alatt áll és csak a parlamenti illem tartja vissza, hogy az alkotmányt tipró miniszterrel szemben ne a kaszárnyák

szótárából merítse a szót. (Tetszés a baloldalon.) A négyszáz esztendő katouai szellem szolalt meg *Pitreich*ban. *Pitreich* sem magyar sem osztrak alkotmányt nem ismer és csupán a szolgálati szabályzatát és a császár akaratát. *Pitreich* kijelentései megtagadják a paritást és megtetszik beszéden *Chlopyi*. Benne van abban a beszédben a létszámemelés: a sok millió új teher. És benne van a közjognak olyan sérelme, a melyet eltűnni nem lehet. Hát ezért osztotta vévét a magyar nemzet az örökösdi háboruban. Nem itéi el a királyt, de elítéli a kormányt és azt, a ki ezt a minisztert megvédi. Az a nemzet, a mely ilyen ütést eltűr, az tényleg nem nemzet, hanem néptörzs.

Okolicsányi Antal az ujonczjavaslat ellen beszélt. Beszéde után az interpellációkra tértek át.

Dr. Lendl Adolf azért interpellált, mert *Temesvármegyében* daczára az ex-lexnek, szedik az adót.

Szederkényi Nándor a tapolezai választókerületben előfordult nagyfokú választási visszaéléseket hivatalos korteskedéseket sorolta föl, melyeket a tisztviselők nyíltan, szemérmetlenül üztek.

Tisza István miniszterelnök védelmébe vette a kortestisztviselőket, majd *Szederkényi* azon panaszára, hogy ott egy kortest állítólag szociális izü beszédei miatt letartóztattak, azt felelte, hogy az az ember jogerősen el volt ítélve és csak ezt az ítéletet hajtották végre vele szemben. Egyébként a szocialista mozgalmakra megjegyezte, hogy az ilyen aramatok magokban rejtik az ellenzenyöket. Szerinte helyesebb nem nehezíteni a kibontakozás természetes útját. Az ilyen szocialista mozgalmak ott virágnak, hol a köznép a kulturának még alacsony fokán áll. Ő ugyan a szabadszólásnak híve, de ha azon a népgyűlésen veszélyeztetik a közbiztonságot, akkor egy ma kibocsátott rendeletnek értelme szerint a ki-rendelt hatósági közegnek azonnal megtorlással kell élni.

Molnár Jenő: Nincs joga hozzá.

Tisza István: Ok nélkül, nem is teszek ilyet. Minden esetért vállalja a felelősséget. Azt azonban visszautasítja, hogy ő a tisztviselőket bátoritana, uszítaná a visszaélésekre, korteskedésekre; de viszont nem is engedi meg, hogy a tisztviselőket jogaik gyakorlatában korlátozzák.

Szederkényi Nándor nem veszi tudomásul a választ, a többség azonban tudomásul vette.

Lengyel Zoltán a nagykirályi választásnak hivatalos részről elkövetett kortesbotrányait pellengerezi és szelölteti. Eseteket sorol fel, az egyik legbotrányosabb az volt, hogy az alispán három napra csak azért szabadságot a tisztikart, hogy azok annál fesztelenebbül korteskedhessenek, erőszakoskodhassanak a kormánypárti jelölt mellett.

Tisza István ezen vádak ellen is védelmébe vette a kortes tisztviselőket. Az ülés azután véget ért.

Őszinte szavak.

— A hangzatos jelszavakról. —

Domahidy Elemér, Debreczen és Hajdúvármegye főispánja, az installáció alkalmából előtte tisztelgett szabadelvűpárti küldöttségnek a „Szabadság” közlése szerint a következőket mondotta:

„Nagy örömmel tölt el, hogy ezen város lakosai között találkozom ily tekintélyes számban egyekkel, kik az igazi szabadelvű politikai irányzatnak kipróbált hívei, kik magukat hangzatos jelszavak és tetszetős, de a jelenlegi körülményekhez nem alkalmazható politikai utópiák által elragadtatni nem engedik.”

A debreczeni szabadelvű párt lapja „határozott, férfias, őszinte kijelentés” nek mondja ezt s abban csakugyan nem lehet, nem szabad kételkedni, hogy a főispán ur „őszinte és férfias” kijelentést kívánt tenni, de már ahhoz nagyon sok szó fér, hogy sikerült e nézeteinek „határozott” vagyis félre nem érthető szavakkal adni kifejezést. Hogy szavai félre érthetők voltak, mutatja az eredmény. Városunknak a politikai dolgok iránt érdeklődő köreiben ugyanis élénken pertraktálják a főispán ur idézett kijelentéseit, többen a függetlenségi párt programja ellen intézett támadásnak tekintik azt, mások pedig azt állítják, hogy a főispán ur kemény kritikája a báró Bánffy Dezső zászlaja alatt alakuló új politikai párt programjára vonatkozik.

Az utóbbi felfogást csakugyan megerősíteni látszik azt a körülmény, hogy a főispán ur a „hangzatos jelszavak és tetszetős politikai utópiák” követőit a szabadelvűpárt „kipróbált hívei”-vel állítja szembe, erre a megtisztelő címre pedig kétségtelenül ok válik méltatlanokká, a kik a szabadelvűpártot otthagya az új párt zászlajához szegődtek.

E szerény sorok célja annak kimutatása lesz, hogy a főispán ur erősen elítélő szavai nem irányulhattak az új párt és annak katonai programja ellen.

Az új párt katonai programja tudvalevően a „magyar hadseregnél, mint az összes hadsereg kiegészítő részénél” a magyar zászló, címér és jelvények alkalmazását, a magyar vezényleti és szolgálati nyelvet, a magyar tisztek hazavezénylését, a minden fokon való magyar katonai tisztképzést, a modern katonai igazságszolgáltatás magyar tárgyalási nyelvét és a katonaságnak az alkotmányra megesketését követeli. A debreczeni határozat ettől csak annyiban különbözött, hogy a legutóbb említett követelményre nézve kijelentést nem tartalmazott. Tárgyalta a debreczeni szabadelvűpárt megerősítését a főispán ur — akkor nagykarolyi országgyűlési képviselő — kerülete is s erről a „Szabadság” 1903 szeptember 10-iki számában a következő tudósítás jelent meg:

„A nagykarolyi választókerület szabadelvű polgársága tegnap délután megtartott népes gyűlésen **egyhangú** határozattal hozzájárult a debreczeni szabadelvűpárt ismert határozatához, **azzal a megtoldással, hogy a katonaság illetve a magyar hadsereg a magyar alkotmányra is tegyen esküt.** A gyűlésen megjelent Domahidi Elemér országgyűlési képviselő is, a ki a nemzeti kívánalmaknak az 1867. 12. t.-cz. keretén belül való teljesítést **minden erejével keresztül vinni ígérte.** A határozatnak a képviselőházhoz való benyújtásával Domahidi képviselőt bízzák meg.”

Látnivaló ebből, hogy a nagykarolyi határozat csak annyival különbözött a debreczeniétől, mint az új párt katonai programja, vagyis megtoldotta azt egy követelménnyel. Különbözhet-e hát a főispán ur felfogása az új párt katonai programjától, mikor ő ehhez a nagykarolyi partgyűlésen lelkes beszéd kíséretében maga is hozzájárult, kifejezést adva e ténye által annak a nézetnek, hogy az új párt programjába később felvett nemzeti követelményekkel teljesen egyet ért.

Igenis, nemzeti követelményeknek ismerte el ezeket.

A mi nemzeti, az felette a pártoknak, a mi: követelmény, ahhoz jogunknak kell lenni. A parlament szabadelvűpártja — a főispán ur hozzájárulásával — mégis kimondotta, hogy a hadsereg nyelve feletti rendelkezési jog nem a nemzetet, hanem az 1867. 12. t.-cz. intézkedésénél fogva az uralkodót illeti, kimondotta — szinte a főispán hozzájárulásával — hogy a hadsereg magyar

vezényleti és szolgálati nyelvét programjába fel sem veszi.

Tagadni nem lehet ugyan, hogy a főispán ur ekképpen ellentétbe jutott a debreczeni és nagykarolyi határozatoknak és a későbbi új párt programjának leglényesebb részeivel, de azért nem lehet feltételezni, hogy hangzatos jelszavaknak, tetszetős utópiáknak nevezhetné azt a programot, a melynek még maga is lelkes híve volt. Hogy miért tért el a főispán ur az eredeti állásponttól, az most nem tartozik ide, okait — melyek erre birták — helyeseknek el nem ismerhetjük, de tiszteletben kívánjuk tartani. Most csak arra akarunk rámutatni — a szabadelvű küldöttség előtt egy kijelentéséhez fűzött magyarázatok megdöntése végett — hogy ő az új párt katonai programjáról kicsinylő és gunyos megjegyzéseket nem tehetett, — ő csak a tisztelet és megbecsülés hangján szólhat a „szabadelvűpárt kipróbált hívei” előtt azokról, akik a szabadelvűpárti elvek kipróbált híveinek bizonyultak, kik a nemzeti nyelv, zászló és címér jogaiért való további küzdelmet oly kötelességüknek ismerik, a melyek teljesítése végett készek voltak elhagyni megszokott pártjukat. Senki sem lehet oly naiv, hogy a főispán urtól azt várja: legyen ellenzéki — de az általa is vallott ellenzéki elvek megbecsülését igen is várhatjuk tőle az általánosan elismert gentleman-tól és ha a főispán ur erről nyilatkozni szükségesnek találja, bizonyára kész ezt koncedálni — a „Szabadság” szavaival élve — „férfiasan, őszintén, határozottan.”

Taktikának sem volna jó, ha a főispán ur ily gunyos hangon indokolatlan támadással igyekeznék pártja ellen kihívni az új pártot, mely az elvek higgadt fegyvereivel kíván küzdeni; mert ha a pártküzdelmek az ily éles támadások miatt elfajulnának, az új párt hívei joggal mondhatnák szemébe: „Méltóságos főispán ur, Ön kezdte . . .”

Egyházi élet.

Istentiszteletek a gör. kath. kápolnában: 6 órakor reggeli istentisztelet; délelőtt 9 órakor sz. mise; délután fél 3 órakor kereszténytanítás, 3 órakor vecsernye, 4 órakor sz. olvasó.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor az istentiszteletet Máté Károly segédlelkész végzi.

A hittanszaki önképző társulat választmányi közgyűlést tartott szombaton délután 3 órakor Harsányi Pál elnökle alatt, melyen sok fontos, a társulat beléletét jellemző ügy nyert elintézését. A társulat évenként pályatételeket szokott kitűzni, s a nyert művek szerzőit buzdítás céljából szép összeggel szokta honorálni saját pénztárából. A választmányi gyűlésnek első pontja a tételek meghatározása és kitűzése volt. Kitűzettek a következők: az egyházhistória köréből: Szegedi Kis István élete és munkássága; az exegesis köréből: Pál apostol Korinthusbeliekhez írt I. levele I. rész 13 versének kritikai fejtegetése; a dogmatika köréből: Az Isten akarata és az ember; a praktika theologia köréből: kívántatik urvacSORA utáni egyh. beszéd, elő és utóimádsággal. A társulat elnökének előterjesztése folytán a múlt évben megkezdett egyháztársadalmi összejövetelek helyett az idén a csapó és homokkerti ref hívek lelkigondozását tüzte ki munkaprogramjába, amennyiben e két helyen minden vasárnap délután istentisztelettel egybekötött bibliamagyarázatot tart, ugyanazonban, hogy az elő és utóimádságot, s úgy a magyarázatot is más-más tartja. E munkáját a legközelebbi vasárnapon már meg is fogja kezdeni. Harmadik pontként

örvendve veszi tudomásul a társulat Gergely Antal mezőturi lelkész meghívását, a társulatnak Mezőtúron tartandó protestáns estélyükön való közreműködésére vonatkozólag s megbizsa Kónya Gábor, Baróthy I., Kolozsváry M. s Kunszabó Gyula theologusokat egy szerepléssel. Szép érzésről tesz tanúságot ama körülmény is, hogy a választmány kimondta, hogy a legközelebb rendezendő prot. estély jövedelméből a homokkerti imaház felszereléséhez két urvacSORAI kancsót vásárol. Negyedik pontját képezte a gyűlésnek a február 7-iki protestáns-estély előkészítése. A társulat elnökének sikerült megnyernie az estélyre dr. Baltazár Dezső szoboszlói ref. lelkészt, ki szabadelődással fog közreműködni. Szerepelnek még az estélyen Tóth Árpád zenetanár zongoraszámmal, Fejér Margit fels. leányisk. növendék, Dobra Jenő th. szavalással, Németh Vincze 4 th. felolvasással. Azonkívül elhatározták, hogy a társulat még február havában rendkívüli diszkozgyűléssel ünnepli meg szeretett felügyelő tanárjának, Csiky Lajos theologiai dékánnak tanárságának 25 éves évfordulóját. Ime, mennyi élet, mennyi erő lakozik a mi theologus ifjúságunkban, közvetve a hittanszaki önképző társulatban, melynek lelke, s fáradhatatlan vezetője a főiskolai szénior s mely az utóbbi időben munkájával s munkája által elért sikereivel méltán keltette fel maga iránt a protestáns lelkek érdeklődését és elismerését.

Kik adakoztak a homokkerti templomra? A Tordai Gábor homokkerti fitanító gyűjtő-ívén a következő lelkes adományozókat említjük fel: Az 1903. évi november hó 22-én megtartott birtokossági közgyűlésen tett ajánlatok összege: Homokkerti II. járás birtokossági pénztára 500 korona, nagys. Kiss Albert lelkész 100 kor., Békéssy András (jegyző) 20 kor., Kurucz Lajos és neje 20 kor., Sövényi István 10 kor., Sövényi József 10 kor., Bujdosó András 5 kor., Tordai Gábor tanító 20 kor., Gacziniczky Elek 10 kor., Dániel Miklós 3 kor., Dobszay János 2 kor., Tóth István posta altiszt 5 kor., Orosz István 2 kor., Pávay György 5 kor., ifj. Némethy József 20 kor., Böör István 2 korona. Későbbben ajánlatot tettek: Nagy. Szele György ref. lelkész 100 kor., ifj. Pesti János 10 kor., Éles Sándor 10 kor., Erdei József 5 kor., Balogh Elek 6 kor. Az egyesített összeg 855 korona. Kézpénzbeni adományokat tettek: Özv. Szabó Gáborné 4 kor., Pávay István 2 kor. Kurucz Lajos gyűjtő ívén 24 korona 28 fillér.

(Folytatjuk.)

A társaságból.

A bihari vadregényes Réz-hegyek között fekszik Nadánytelek, a nemes Fényes családnak régi birtoka. A remek parkos kuriában Ákos barátunknak a Zoltán bátyja dominál. A napokban egy debreczeni uri vadásztársaság rándult ki oda.

Mit löttek, mit nem löttek . . . Ne keressük, az bizonyos, hogy az igazi magyar vendégszeretetű uriháznál feledhetetlen pár napot töltöttek . . . A ház urasszonya nem hiában származik a Frater-családból, de nem a kornál, hanem a kedves tulajdonosságainál, szokásainál fogva méltán tartozik azon régi dicséret magyarurasszonyok sorába, melynek kedvességükkel megaranyozzák a Vas Gereben régi jó magyar világból írott regényeinek lapjait . . .

Azonban itt a vadászkalandokról is szó esik. Hallgassuk, hogy miket regélt Ödön barátunk.

- Nagy hideg volt ott . . .
- Volt 16 fok hideg?
- Ezer fok is volt.

- Hát még azok a hegyek . . .
- Szépek voltak?

— Szépek! De azért hiányzott a debreczeni homok! Mert csak ott a hegyek között lehet ezt a sik, homokos földet megbecsülni . . .

— Hát olyan nagyok voltak azok a hegyek?

— De még milyenek! Csupa erdő borítja még a tetejét is; másként nem is lehet onnét szállítani fát, mint kőszáli sással . . . Egy porosz gróf csakugyan több madárt be is tanított erre a czélra . . . Hm!

Ezután meg a rézhegyek közül a sik Hortobágyra fordult a beszéd. A mi szorgalmas és szeretett gazda barátunk, az anyakönyvvezető Imre tudakolta a tapasztalt városgazdától:

— Egy éves csikót — ugy-e — nem érdemes a Hortobágyra hajtani? Azon a sovány gyepen nem él meg a gyöngye csikó . . .

— Az ílmes csikó megül még ott, nyugtatta az aggódó gazdát Pista ur.

UJDONSÁGOK.

— **A kegyelmi kérvény.** Midőn azt tapasztaljuk, hogy a hivatalos függetlenségi párt a legcsekélyebb érdeklődést, a leggyöngébb részvétet sem mutat a Péterfia-utcai katonai börtönbe zárt kilencz magyar baka sorsa iránt, bár ezek a derék katonák egyedül a hazafias, független érzésök miatt kerültek a tömlöczbe, vigasztaló, lelkesítő, hogy ezen a magyar fiúk sorsát figyelemre sem méltató, de a korteskedések alkalmával annál zajosabb, nemzetiszínűbb jéghideg nagy testtel szemben és ellentétben, a debreczeni előkelő társadalom hazafias, nemes, nagylelkű hölgyeinek részéről a leglelkesebb, a legegységesebb támogatásra érdemes mozgalom indul meg a hazafiságok miatt súlyos börtönrabságra ítelt kilencz magyar katonának a szabadtársa érdekében. Előkelő és lelkes úri hölgyek a legmelegebben fogadták és tárgyalták a *Debreczeni Független Ujság*-ban felvetett azon eszmét, hogy Debreczen város és hajduság honleányai intezzenek kegyelmi kérvényt szeretett királyunkhoz a Péterfia-utcai börtönben szenvedő magyar-katonák mellett. Nagy öröm ez minékünk, hogy Debreczen nemesszívü, lelkes honleányai, a legelőkelőbb társadalmi állású hölgyei szeretettel karolják fel e mozgalmat, mely a szegény martir katonákat a börtönből bizonyosan kiváltja;

hisz a hölgyeinknek kegyelmi kérvénye megfogja indítani a jólelkű királyt és a legjobb balsam lesz azokra a martir katonákra, a kiket szívéükön sujtott, életpályájokon akasztott meg ez a könyörtelen büntetés. Mint értesülünk, már a legközelebbi napokban megszerkesztik a királyhoz intézendő kegyelmi kérvényt, a melynek a minél tömegesebb aláírása mellett Debreczen legelső hölgyei, urasszonyai felekezeti különbség nélkül, szeretettel és lelkesen fognak buzgólni. Nemeslelkű magyar hölgyek: hódolattal hajolunk meg a ti nagyságotok, a ti hazafiságotok előtt; hiszen ezeket az ártatlan, lelkes katonákat a párt, melynek eszméiért, elveiért magokat feláldozták, a börtönajtónál cserben hagyta . . . Ámde ti magyarnők megértitek, ti átérzitek, hogy mit tesz az fiút, testvért a rabságban tudni, szenvedni látni . . . A midőn tehát az elnyomottaknak pártjokra keltek: hálás hódolattal hajolunk meg előttetek és a kores, kushadó férfiak előtt büszkén hivatkozunk reátok.

— **Az országos magyar szövetség Debreczenben.** Ez a szövetség, melynek legfőbb feladata a magyarság öntudatát növelni, mostan Debreczenben is állást akar foglalni s e végből kéri a kör támogatását. Mint értesülünk, a Csokonai-társaság szívesen segédkezik nyújt ahhoz, hogy egyik felolvasó gyűlése keretében a szövetség magát bemutassa s tagjai által felolvasást rendezhessen és céljait ismertesse.

— **Református nőegylet.** A debreczeni jótékony nőegylet ma délután 3 órakor tartott választmányi ülésében egyhangulag kimondta, hogy a debreczeni jótékony nőegylet címét és elnevezését *református nőegyletté* változtatja. Az elnök *Veresné Szathmáry Teréz* uró megnyitó szép szavai után *S. Szabó József* titkár fejtette ki ezen mozgalom indító okát, fenkölt szavakban méltatva azt a fönséges munkát, melyet a nőegylet 35 éven át végzett. A körülmények kényszerítő hatalma alatt azonban — ugymond — itt az ideje, hogy a református lelkék is megmozduljanak és itt az idő, hogy miután minden felekezetnek van nőegylete, legyen a reformátusoknak is. Ez az *uj cím* azonban *nem változtatja* meg a nőegylet eddigi működésének irányát és a jövőben is *felekezeti különbség* nélkül kívánja a szegényeket gyámolítani. Utána *Koncz Ákos* titkár mondott hosszabb beszédet, melynek végén a választmány egyhangulag elfogadta azon indítványt, hogy a debreczeni jótékony nőegylet nevét *református nőegyletté* változtatja; a mit mi örömmel közlünk, mert hisz a református nőegylet alakítását éppen a mi lapunk vetette föl. A határozatot a választmány e hó 24-dikén d. e. 11 órakor tartandó közgyűlése elé ter-

jeszti. Ez új korszakat nyitó választmányi ülésen jelen voltak:

Veresné Szathmáry Teréz, Szabó Kálmánné, Kiss Áronné, Karai Sándorné, Koncz Ákosné, Kiss Albertné, Sass Béláné, Béressy Sámuelné, Berzöffy Vinczéné, Weszprémy Zoltánné, Lovassy Károlyné, Csanak Józsefné, özv. Joó Istvánné, Sesztina Jenőné, Géresi Kálmánné, dr. Nagy Lajosné, dr. Pallay Miklósné, Kaszanyiczky Endréné, Dobieczy Sándorné, Kolbenhayer Kálmánné, Szele Györgyné, dr. Tüdös Jánosné, Bosznay Istvánné, dr. Kola Jánosné, Jablonczay Kálmánné, Komlóssy Dezsőné, Somogyi Pálné, Szávay Gyuláné, Mayer Emilné, Vargháné Dalmi Teréz, Muraközy Róza, Vértessy Lajosné, Fráter Erzsike, Szücs Kálmánné, Péntes Jánosné, dr. Oláh Miklósné, Varga Károlyné, Szabó Kálmánné, Bernáth Elemérné, Fráter Imre, dr. Szücs Kálmán pénztárnok, S. Szabó József tb. titkár, Szücs Kálmán, Koncz Ákos titkár. Komlóssy Arthurné alelnök levelet irt, melyben azt írja, hogy betegsége miatt nem lehetett jelen, de szívvél-lelékkel pártolja az eszmét.

— **Biró Lajos felolvasása** kiváló sikerének ígérkezik. Már eddig is a legnagyobb érdeklődést keltette, de ez még fokozódni fog, a midőn a Csokonai-kör a debreczeni egyetem megvalósításának ügyében elhatározta, hogy az egyetemi-bizottsággal karöltve rendezze a vademberek földjén, a tengerentúli mesevilágban járt és tapasztalt tudós felolvasását.

— **A nőegyletből.** A debreczeni jótékony nőegylet elnöke felkért a választmányi tagokat, hogy a február 6-án tartandó mulatság megbeszélése vegyet f. hó 20. azaz szerdán délelőtt 11 órakor sziveskedjenek lakásán összejönni.

— **A mi poétáink.** Lapunk kedves poétáit, a mi szeretett ifju barátainkat, az ifjabb költői nemzedék sorából hatalmasan kiemelkedő öt magyar költőt, a „Bokréta“ című költeménykötet nagyrahitott szerzőit, *Oláh Gábor, Gyökössi Endre, Gulyás József, Madai Gyula* és *Baja Mihály* jeles dolgozó társainkat a Csokonai-kör kitünteti. Ugyanis a mi poétáink kérelmére és a bemutatott kézirat gyűjtemény irodalmi értékének meleg elismerése mellett, a bíráló bizottság előterjesztése alapján, 300 korona előleget szavazott meg, hogy „*Uj Bokréta*“ czimen lehetővé tegyék költeményes kötetük megjelenését. Mind a Csokonai-körnek, mind a mi poétáinknak gratulálunk az igazi érdem elismeréséhez illetőleg sikeréhez.

— **Árlejtés a kath. elemi iskola bővítésére.** A tanács 29,890 koronával árlejtést hirdetett a kath. elemi iskola kibővítésére. Az árlejtés ma délelőtt 10 órakor járt le és egy bizottság déli 11 órakor bonította fel a zárt ajánlatokat. Összesen 12 ajánlat érkezett be. Ajánlatot tettek: Har-

Farsangra.

Angol uri ruhák, chikkes és elegáns férfi öltönyök készítése

Honig J. uri szabó
DEBRECZEN, Piacz-utca 75.

Frakk öltönyök és alkalmi ruhák legelegánsabb 24 óra alatt elkészítetnek.

sányi István asztalos, lakatos, üveges és mázoló munkákra 16 $\frac{1}{2}$ százalék; Marsalkó Mihály és fia az ácsmunkákra 14 $\frac{1}{2}$ százalék; Tóth István és Horváth József társveszálkozók a leányiskolánál a föld, kőműves elhelyező munkánál 11 $\frac{1}{2}$ százalék; Ösvárs munkával 12 $\frac{1}{2}$ százalék; Kerékgyártó Sándor a bádigos munkákra 10 százalék; Blaskovits Mihály és Fuchs János társveszálkozók az asztalos, bádigos, lakatos, üveges és mázoló munkáknál 12 százalék; Biczó Gyula az összes munkáknál 14 százalékot a kőműves, föld, elhelyező munkánál 11 százalékot Pethő György az ácsmunkánál 13.5 százalékot, Kalászi Kálmán az asztalos, lakatos, üveges és mázoló munkánál 19 százalékot, Csapos János az összes munkákra 13.5 százalék, Stegmüller Árpád az összes munkáknál 9 $\frac{1}{2}$ százalék, Sipos Bálint az összes munkáknál 12.8 százalék engedélyt ad az előirányzott árból. A beadott ajánlatok között legolcsóbb a Biczó Gyula ajánlata.

— **Házasságok.** Vida Szabó Zsigmond és Kertész Julianna, Takács József és Budai Erzsébet házasságra léptek.

A debreczeni színház jövője. A tanács Vecsey Imre főjegyző elnökségével bizottságot küldött ki a kebeléből. Ennek a bizottságnak Oláh Károly tanácsnok, Roncsik Lajos főszámvevő, Aczél Géza főmérnök, dr. Magoss György h. főügyész tagjai. Ez a bizottság — bár Vecsey főjegyző betegsége miatt nem jelenhetett meg — ma délután értekezletet tartott a debreczeni színház pályázati s bérleti szerződésének pontjait tárgyalták. Ugyanis a tanács az új pályázat hirdetésénél, illetőleg bérleti szerződés megkötésénél a takarékoskosságot akarja szem előtt tartani. Ez ez részben sikerülni is fog, bár nem igen helyes elhatározás, hogy éppen egyetlen művészeti intézményünk rovására történjen a takarékoskodás. Ezen kiküldött bizottság Roncsik főszámvevőt kivéve azon vélekedésben volt, hogy a színházat 3 évre kell kiadni s a szubvenziót sem művészi, sem városi szempontból nem szabad eivenni. Azonban a szabókra, a fűtésre, világításra fordított költségek megvonásával mintegy négyezer koronát megtakaríthatna. Szóba került, hogy a művezető-személyzet fentartását is az Igazgató terhére kellene áttolni. Amde ezen esetben a város nem rendelkezhetne azokkal. Roncsik Lajos a mellett szólott, hogy még alaposabban akarta keresztülvinni ezt a takarékoskodást. A szubvenció megvonásában vagy (hosszabb bérlet mellett) a szubvenciónak olyan névleges nyújtásával, hogy az tényleg egy nyári szinkör építésére kamatozna. Végleges határozatot nem hozhat a jövő hétig még tanakodnak a takarékoskosságot megoldásában.

— **Halálozások.** Az állami anyakönyvi hivatalhoz ma a következő haláloseteket jelentették be. Jónás Sandorné szül. Szikora Irma róm. kath. 45 éves. Kovács Józsefné szül. Szabó Erzsébet róm. kath. 22 éves, Glück Margit izr. 6 hónapos. Piroška Mihály gör. kath. 4 hónapos Debreczeni István ev. ref. 80 éves. Özv. Németi Gáborné ev. ref. 69 éves.

— **A konzum vásár érdekében** még a múlt esztendő őszén mozgalom indult meg a helybeli hentesmesterek között a czélból, hogy a város állítson fel sertés konzum vásárt. A mozgalom hívei Dobiecký Sándor orsz. képviselő elnöksége alatt gyűlést is tartottak s kérelmeket a városi tanácshoz beterjesztették. Azonban úgy látszik, hogy ez az elsőrendű fontosságú ügy, mely a debreczeni iparosok százait és a fogyasztókat ezreit egyformán érdekli, valamelyik hivatalos asztalfiókban megakadt, az érdekelt hentesmesterek részéről beküldött panaszlevél legalább ezt látszik bizonyítani. Mi az illetékes körök jóindulatú figyelmébe ajánlják ezen panaszos levelet, mely így hangzik:

A Bika vendéglő egyik helyiségében mozgalom indult meg a konzum vásár létesítése végett, a melyen nagyszámú Dobiecký Sándor országgyűlési képviselő ur is, a Bikában egy értekezleten részt vett. Ezen értekezletnek az volt a czélja, hogy Debreczenben a város állítson fel sertés konzum vásárt. Ezt a határozatot a városi tanácsnak beterjesztették, midőn is a vérosi tanács egy értekezletet hívott össze, mely a konzum vásár felállítását szintén elfogadta; de ezzel el is aludt a fontos ügy, mire a hentes iparosok az ipartestületek hozzájárulásával 1903. év szeptember havában egy értekezletet hívtak össze a város tanács termében, a hol szintén elfogadták a konzum vásár felállítását, de mindezeknek dacára bár égető szükség volna reá a nagy drágaság miatt is, a mai napig sem létesült ez. A városi tanács Király Gyula tanácsnokot bizta meg az elintézésével, hogy 30 nap alatt tegyen jelentést, de már háromszor 30 napja is elmúlt, és még mai napig is mohosodik, porosodik, azért kérjük az ipartestületet, hogy sürgősen intézkedjék ebben a dologban Tisztelettel az Elnökség.

— **A honvéd őrnagy temetése.** Nagy részvét mellett helyezték végső nyugalomra Schweinitzer Ferenc őrnagyot, a 3 honvéd gyalogezred rokonszenves, népszerű törzstisztjét, akit férfikara delén ragadott el a hüléshől származott hirtelen halál. Katonai dísszel történt a temetés. A rendkívül nagy számu polgárság is a legmélyebb részvéttel osztozott a gyászos özvegy és a négy árva vigasztalhatatlan fájdalmában. Ezt az osztatlan igaz részvétet, csak egy kellemetlen hang zavarta, midőn a rezes banda a „Gott erhalte“-ra zendített a disztünzél. Hát már még a kedveseinket sem temethetjük el e nélkül a gyűlölt nótá nélkül.

— **A brilliántgyűrűs zsebmetesző.** A debreczeni bünygyi osztályi jeles férfiurokra kerítésével érdemelte ki az elismerést. Egy nemzetközi tolvajt, egy feltűnően elegáns zsebmeteszőt fogott el a rendőrség, aki a nagyvásárra érkezett ide működni. Hamis név alatt lopódzott, ide; de kiderítette az ügyes vizsgálat, hogy Weisz Simon urhoz van szerencsése, aki már a félvilágon zsebmeteszősködött és többször büntetve is volt. Aranyórája, brilliánsköves gyűrűi, ékszerei feltűnő gazdagon vannak a jó madárnak, a ki öttagu bandával érkezett ide. De a rendőrség ügyessége folytán a dutyiban ül az egész társaság.

— **Kihirdetések.** Házasság kötés előtt kihirdettek: Tóth András és Nádházi Zsuzsanna, Bauer Károly és Imre Sára, Bakóczi László és Szabó Zsuzsanna.

TÁVIRATOK.

Orosz—Japán háború.

Tokióból sürgönyzik, hogy az összes lapok azt hirdetik, miszerint a háború kikerülhetetlen. A lelkesült japánok a közeli diadalok reményével néznek ezen véres napok elé. Oly nagy a japán nép lelkesedése, hogy

az önkéntesek 10 ezrével ajánlkoznak a katonai szolgálatra. A pénzügyminiszteriumhoz pedig a hadiköltségek milliókat és milliókat ajánlanak föl s fizetnek be önkéntesen a gazdag japánok. Szóval a japáni macskának nincs szándéka megretíralni az orosz medve elől.

Egy czirkusz szolga félmillió nyeresége.

Párisból azt sürgönyzik, hogy Da-guerre Eliz czirkuszi művésznőnek Egerszegi Sándor nevű magyar származású fiatal szolgája sorsjeggyel félmillió főnyereményt nyert. Érdekes megemlíteni, hogy a szerencsés czirkusz szolga tavaly vásárolta a sorsjegyet, még pedig nagy unszolásra és inkább a szegény öreg sorsjegy elárúsító iránti szánalomból és jóindulatból. A fiatal ember a sorsjegyet annak idején a szüleihez hazaküldte s most, míg nagykorúságát el nem éri, nem veszi kézhez a fejedelmi nyereményt, hanem továbbra is a czirkuszos hölgy szolgálatában marad.

Gyermekgyilkos és öngyilkos apa.

Székesfehérvár közönségét megrendítő és borzalmas eset izgatta fel ma nap. Ugyanis Szili János nevű vagyonos polgárember Éva nevű leányát agyonlőtte, majd a gyermekgyilkos apa szülőjébe kimenvén, ott magát egy gyümölcsfára felkötötte.

Ennek a borzalmas családi pusztulásnak az eredete házi viszálykodás volt. Az öreg emberrel mindig veszekedett Éva nevű leánya. Még a rendes lakóházban sem tűrte meg az öreget, hanem kint, a disznóólban hálatta. Ezen bánásmód keserítette el a végletekig a jobb napokat is élt öreg polgárt.

Egy trónkövetelő szerelmi kalandjai.

A rege az orleansi hercegről, József főherceg vejeréről szól. Ez a csélesap királyi herceg, aki mellékesen a francia királyság visszaállítására is pályázik több botrányos szerelmi kaland után (legutóbb egy csinos angol primadonnával automobilozgatott) arra gondolta magát, hogy elválk a feleségétől. Most ezt a hirt megezáfolják. A szerelmes trónkövetelő pedig kalandozik tovább.

A Tisza Pista fogafehérje.

A Tisza Pista fogafehérje meglehetősen sárga-fekete. Most Zichy Aladár grófnak, a néppárt elnökének vicсорította ki. Ugyanis ez a jámbor néppárti gróf visítvén a jeles miniszter presidensnél, a békefeltételekről akart tárgyalni vele, melyek között azt is kövelelte, hogy a kormányfő mielőbb terjesszen elő törvényjavaslatot a nemzet óhajai szerinti katonai reformokból. Tisza István azt mondta erre a sok szép beszédre:

— Phisikai lehetetlenséget kíván a néppárt.

Tehát alighanem füstre tehetjük azokat a nagy garral hirdetett „víványokat.“

Mennyasszonyi kelengyéket

felelősség mellett tisztit

HRABÉCZY ANTAL
gőzmosódája

Széchenyi-u. 42. (Telefon.)

Lengyel—Justh affér.

„Vagy én lépek ki a pártból vagy te.“ Ezt mondta Justh Gyula Lengyel Zoltánnak a képviselőház folyosóján tegnap. Ez a zord nyilatkozat amiatt keletkezett, mert Lengyel Zoltán a Kossuth-párt lanyhaságának tulajdonította, hogy Nagy-Károlyban Károlyi György gróf győzött. Ma, a Justh nyilatkozatára válaszul Lengyel Zoltán ezt írja a Független Magyarországnak:

„Mindennek szabad inkább történni, mint annak, hogy akár a függetlenségi pártpolitika bármi érdekből is egyenes utjáról leterjen, akár pedig köteles ellenzéki szerepünkől bár csak pillanatra is kiessünk.

Se választásokon, se a parlamentben nem szabad egyetlen alkalmat se elszalasztani, hol a nemzet ügyét előre vihetjük, vagy ellenfeleinket megverhetjük.

És nem szabad sem magunk pártfeleit elesni hagyni, sem magunk akcióját részvétlenséggel gyengíteni, vagy oldaltámadással lehetetlenné tenni.

Vallottam, vallom s teszem is ezt. Ott leszek mindenütt, hol a függetlenségi politikáért verekedni kell, hol erővel, jóakarattal vagy önfeláldozással is használni lehet.

Ott leszek, ha tetszik, ha nem. Erre készlet a lelkem, a becsületem és ígéretem.

S ha erős ellenzék — bármi okból s bármi időre nem lehetünk — inkább megyek magam egyenesen, de lelkiismeretem zomániczát el nem halványítom.

Ez a feleletem — mindenkinek.

Színház.

A „Flirt nagysám“ című darab ma este harmadszor került színre. A darabról és szereplőkről már volt alkalmunk elmondani véleményünket, most csak annyit említenek föl, hogy az üres páholyokon, pad-sorokon meglátszott, miszerint bálozott a t. közönség.

Hírek. Az „aranyvirág“ operettje vasárnap esti első előadása iránt oly nagy az érdeklődés, hogy zsúfolt házat remélhetni. Megemlítjük, hogy erre az előadásra az utalványok nem lesznek érvényesek.

Hétfőn Szigeti József „Nőemancipáció“ cz. darabját adják. A fő női szerepet Felhő Rózsá és Havesi Szidi játsszák benne.

Az izr. nőegyesület házi bálja.

Szineken gazdag, érdekes, izgató, külső diszeiben fényes estélye volt az este az izr. nőegyesületnek, a mely ezuttal is tanujelét adta életrealóságának, virágzásának. A megismerőségekben és fejlődésben bizonynyal része van minden egyes tagnak, de első sorban a buzgó, fáradhatatlan elnöknő dr. **Balkányi Miklósné** buzgalmanak. Minden mulatság, mit ezen nőegyesület rendezni szokott, sikerül. De ezen a házi bál szerény czime alatt rejtőzött mulatság az elmésség, ötletesség, sugárzó fény, szípkázó szellemesség különböző változataiban messze felülmulta összes elődeit. A szellemes attrakciók, tréfás bohóságok mint színes képek kergették egymást. Popper Klára (költészet) Váradi Ilonka (próza) gyönyörű szavatait, Gyémánt Ilonka és Kardos Margitka bájos táncza váltotta fel. Ezt követte dr. Balkányi Emilné óriási hatást keltett éneke. Elragadó volt az eleven plakát. Melynek bájos képeit szolgáltatták: Schweitzer Irma és Rózsika, Tafler Gizella,

Fischbein Ilonka, Váradi Ilonka, Péterfi Margit, Fisch Margit, Krausz Erzsike, Weisz Ilonka kisasszonyok.

A kikiáltó szellemes versei **Balkányi Kálmánt** vallják szerzőjükül.

Szenzációs feltűnést keltett **Ernszt Irénke**, ez a Terpsichore által homlokodon csókolt bájos gyermek, a ki oly tökéletesen balett tánczot mutatott be, a melyért az Opera főballerínája is megirigyelhetne.

Allandó derűtségben tartotta a nagy számu közönséget **Szávay Gyula** és **Faragó Ödön** „Egy borzasztó álmom“ a silhonté-operette, a melynek mulatságos alakjait **Berger Mórné**, **Berger Jenőné**, dr. **Szász Adolfné**, dr. **Berger Andorné**, **Lukács A.-né**, **Radó Sándor** személyesítették. Az operettet betanította és zseniálisan rendezte **Faragó Ödön**.

A látványosságok sorát egy kaczagtató **kvartett parodia** zárta be. Azután következett a táncz, a mely **Magyariak** tüzés talpalá válója mellett kivilágos kivirradtig tartott. Jelen voltak:

Notabilitások: **Domahidy** Elemér főispán, gróf **Dégenfeld József**, **Bernáth Elemér**, **Szűcs Miklós**, dr. **Tóth Aurél**, **Kretz Richard** alezredes, **Nagy Győző** dandárparancsnok, **Rázsó Gyula** kir. tan. alispán, **Kovács József** polgármester stb.

Asszonyok: Dr. **Popper Mórné**, **Ernst Vilmosné**, **Krémerné**, **Hegy Lili**, **Jonás Mórné**, **Schvarcz Henrikné**, **Stern Izidorné**, **Roth Lipótné**, **Weisz Zsigmondné**, **Turai Farkasné**, **Dr. Hegedüs Jenőné**, **Engel Ignáczné**, **Berger Jenőné**, **Lukács Árminné**, **Neuman Jochume**, **Falk Lajosné**, **Hollander Józsefné**, **Weinberger Lajosné**, **Dr. Szász Adolfné**, **Fisch Lajosné**, **Dr. Tóth Aurélné**, **Turai Frigyesné**, **Dr. Freud Jenőné**, **Kain Józsefné**, **Dr. Balkányi Emilné**, **Geiger Simonné**, **Meisels Vilmosné**, **Kretz Richardné**, **Pollecsek Ferenczné**, **Roth Ignáczné**, **Dr. Balázs Bertalanné**, **Hajnal Samuné**, **Dr. Török Ferenczné**, **Kun Vilmosné**, **Reiner Adolfné**, **Dr. Szűcs Miklósné**, **Váradi Ignáczné**, **Hevesi Gyuláné**, **Dr. Löfkovits Mártonné**, **Löfkovits Arthurné**, **Kandel Ferenczné**, **Mandel Jenőné**, **Gara Alajosné**, **Markus Miksáné**, **Emerich Arnoldné**, **Stern Zsigmondné**, **Rosenberg Salamonné**, **Ranunkel Edéné**, **Dr. Reichard Manóné**, **Hochfelder Jakabné**, **Kaufman Maulné**, **Schatz Jakabné**, **Szánthó Győzőné**, **Bernáth Elemérné**, **ifju Schvarcz Vilmosné**, **Unger Albertné**. — **Thieszen Arthurné**, — **Ankler Mártonné**, **Tafler Kálmánné**, **Ornstein Dezsőné**, — **Horváth Jenőné**, — **Ernst Edéné**, **dr. Weisz Bernátné**, **Erber Ernőné**, **Dobieszky Sándorné**, **Fried Samuné**, **dr. Moskovits Miksáné**, **Nagy Győzőné**, **dr. Balkányi Edéné**, **Veszeczky Zsigmondné**, **Kaszanyitzki Andorné**, özv. **Ross Dezsőné**, **dr. Burger Péterné**, **Rosenfeld Mórné**, **Hollander Adolfné**, **Berger Mórné**, **Fisch Lajosné**, **Grausz Sándorné**, **Falk Árminné**, **Ujlaki Piroska**, **Békessy Lajosné**, **Szöllösi Ferenczné**, **dr. Szöllösi Béláné**, **dr. Bruckner Ernőné**, **Burger D. Józsefné**, **Gausz Bernátné**, **Hertzka Henrikné**, **Hegedüs Istvánné**.

Leányok: **Popper Klári**, **Váradi Ilonka**, **Gyémánth Ilonka**, **Kardos Margit**, **Schweitzer Irma**, **Schweitzer Rózsika**, **Tájler Gizella**, **Fischbein Ilonka**, **Váradi Ilonka**, **Péterfi Margit**, **Fisch Margit**, **Krausz Erzsike**, **Weisz Ilonka**, **Ernst Irénke**, **Weisz Berta**, **Mandelbaum Berta**, **Deutsch Irén**, **Deutsch Gizella**, **Arnstein Irma**, **Ezry Rózsika**, **Kálmán Helén**, **Szabó Margit**, **Krausz Erzsike**, **Goldblatt nővérek**, **Weisz Sarolta**, **Neuman Rózsika**, **Weisz Ella**, **Weisz Margit**, **Gyémánt Ilonka**, **Friedmann Margit**, **Moskovits Sarolta**, **Róth Erzsike**, **Weisz Ilona**, **Turai Margitka**, **Lukács Jolánka**, **Neumann Szerén**, **Schvarcz Eszti**, **Hegedüs Margit**, **Schvarcz Netti**, **Schvarcz Ella**, **Deutch Irén**, **Haas Olga** (Komárom), **Felhő Rózsika**, **Pollacsek Ella**, **Roth Czella**, **Komer Gizella**, **Krausz Rózsika**, **Márkus Irén**.

A bileki katonák.

Trebinjéből írja egy katona:

Trebinye, jan. 12.

Erre mifelénk most igen szép az időjárás, süt a nap, de a reggelek azért igen hűvösek, későbbben azonban egész tavaszias langyosság borul a vidékre. Az annyit emlegetett katonazavargásoknak is vége van már; csöndes ugy a bileki, mint a trebinyei tábor. Az öregeknek jó sorsuk van, nem igen háborgatják őket.

A bileki zendülők a trebinyei helyőrségi börtönben vannak, a hol igen csöndesen viselik magukat. Naponkint kihallgatja őket a haditörvényszék, de egyik a másikra nem vall semmit. Azt a főbűnöst, a ki ő fel-sege képmását kulimással bekente, aztán a szemét kiszurta, később összetépte, majd pedig rajta tánczolt, igen szigoruan fogják büntetni. Az illető őrzetető, székesfejérvári gyerekek, a nagyapja negyvennyolczban esett el, egyik bátyját agyonütötték. A fiu polgári foglalkozása templomfestő, ő festette a bileki kápolna mennyezetét, a miért az egykori brigadéros, Dragoni vezérőrnagy őrzetetővé léptette elő. Azt hiszik, a fiu nem ép elméjű s alighanem meg fogják figyelni. Mikor vallatják, mindent magára vállal és azt mondja, hogy a királykép megcsufolásáért ő maga felelős. Így van a többi is, egyik se túkmál a másikra semmit.

Azt a negyvennyolcz bileki öreg katonát, akki eddig le volt tartóztatva, szombaton vitték el Mosztárba, mert itt nem volt számukra hely. Most már tehát az összes bileki zendülők a garnizon-áristomban vannak.

Érdekes reggelenként nézni, mikor a trebinyei foglyok az áristom előtt, tömérdek szuronyos fegyver között, reggeli sétájukat végzik. Csupa szakállas, öreg katona, torzonborz bajuszszal, a sipkát a szemükre huzzák, kezeiket zsebre vágják és földre szegzett szemmel sétálnak körben, amig elunják és ismét bevonulnak czellájukba.

A fogoly katonák között vannak olyanok is, akik csak most szolgálják a harmadik évöket. Ezek az öregekkel együtt zajongtak. A trebinyei bakák közül mindössze három van a garnizonbörtönben; ezek megtagadták az engedelmisséget.

Vannak, a kiknek tetszik az ellenzék harcza, de ezek azt mondják, hogy ha ez a harc eredménytelen lesz és ők még husvét után, a dologidőre se mehetnek haza, akkor hogy mi lesz, azt még ők maguk sem tudják de az, ami lesz, nem mindennapos dolog lesz.

Igy vannak idelent az öreg katonák. Most csöndesebb, mert a katonai szigor sarokba szoritotta őket, de ha mihamar nem jön valamely pozitív hír az ujonczozásról és nekik még bizonytalan ideig kell szolgálniuk akkor az Isten legyen irgalmas nekik, mert nem fogják tudni mit cselekszenek.

Egyebet nem irhatok, mert nincs más ujság. Közelebb, ha lesz irnivalóm, majd írok mindenről bőven.

Közgazdaság.

Gyárosok ülése. A magyarhoni gyáriparosok f. hó 19-én országos gyűlést tartanak Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentések a fiók ügyeiről a közgyűlés és alapszabály módosításáról 2. Önálló magyar vámterület autonom vámtarifájának kidolgozása. 3. Kiviteli üzlet előmozdítására való javaslatok. 4. Közszállítások rendezése. 5. Hatósági és állami verseny elleni állásfoglalás. 6. 64922. sz. miniszteri rendelet a munkások egészségének megóvása tárgyában. 7. A szövet-ség ügyvivő igazgatójának átirata Dr. Neményi Ambrus. 8. Indítványok.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 126. Bérletszűnet.
Debreczen, vasárnap, 1904. január hó 17-én
d. u. 3 órákor félhelyárral

Náni.

100 arannyal jutalmazott eredeti népszimű
3 felvonásban.

Este 7¹/₂ órákor, rendes helyárral, először:

Aranyvirág

Operett 3 felvonásban.

Nyíttér.

„Henneberg-selyem“

kizárólag! — fekete, fehér és színes 60 krajczártól 11
frtig métere blouzoknak és női ruháknak, franko elvá-
molva a házhoz szállítva. Gazdag mintaválasztékot for-
duló postával, HENNEBERG selyemgyára Zürich. I.

Kizárólagos raktár Debreczenben

Piacz-utca 26. sz.,

a nagytőzsde udvarán.

A nagyérdemű gazdaközönség szíves
tudomására hozom, hogy tekintettel az elmúlt
évi nagy forgalomra, raktárunkat ez idén
tetemesen megnagyobbítottuk, a már mindenki
által kiváló előnyeiről jól ismert páros soru
Unicum Drill vetőgépek, egyes és kettős
ekék, kettős eketestek, kukoricza morzsolók-
ból nagy raktárt tartunk. Különösen felhívom
a t. gazdaközönség b. figyelmét legújabb
szerkesztett eredeti amerikai Planet
kukoricza kapálókra, a melyek az
eddigieket minden tekintetben felülmúlják.
Minden egyes gazdasági eszközt készséggel
adunk ki debreczeni raktárunkból próbára is.
Kérem dusan felszerelt raktárunk szíves
megtekintését.

Kiváló tisztelettel

Ráhmer Sándor,

MELICHAR FERENCZ BÄCHER RUDOLF
vetőgépgyár ekegyár

debreczeni képviselője.

Kizárólagos raktár Debreczenben:

Piacz-utca 26., a nagytőzsde udvarán.

Magyar és francia likőrök.

A téli idényre!

Valódi orosz karaván teák,
Eredeti angol rumok,
Mindennemű Halak,
Prágai sódar 3-6 ko. sulyban
Naponta friss bécsi virsli és
teavaj

Geréby Fülöp utódai

özégnél.

Magyar és francia Cooeao.

Asztali és peccenyeborok, pezsgók.

Mindennemű hideg felvágottak.

A FARSANGRA

raktárra érkeztek:

Divatos farsangi szövetek,

remek kivitelű

francia selyem batistok, legujabb vi-

rágos tüllök, delainek,

áttört selyem lyonais,

állandó nagy választék

menyasszonyi ruhaselymekből.

fátyolok és koszorúból.

Szabó Lajos Fiai

özégnél

DEBRECZEN, Rózsa-utca.

Ajánlok

uradalmak részére

fedni való nádat 16, szegni
valót 18 koronájával ab Ér-
mihályfalva, vasuti kocsiba
rakva, ponyva nélkül.

Rozenfeld
Érkeserű.

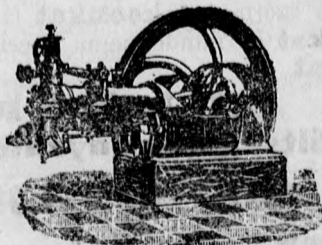
Drezdai Motorgyár R.-T.

(ezelőtt Hille) főtelepe és műhelye:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, VI., Teréz-körut 41.
(Telefon 12-91.)

Ajánljuk az elismert legjobb, legtökéletesebb,
legtartósabb gyártású drezdai benzín-
motorokat, lokomobilokat és szén-
gáz-fejlesztős (generatoros) moto-
rokat.

Leggyorsabb kezelés!

64 kitüntetés!

Legelőszöbű üzem!
8 állami érem!

8000 gép a legteljesebb meg-
elegedésre szállítva.

Malomüzemre, darálásra, takarmánycamrákba,
tejgazdaságoknak, fávágáshoz, vizemelésre,
csépléshez és minden más gazdasági és ipari
munkához a legjobb üzemelő.

A drezdai motorok minden versenyvizsgálaton
és kiállításon a legelső díjakkal lettek
kitüntetve.

oo Kedvező fizetési feltételek! oo

Legmesszebb menő jótállás!

UJ! Budapesten főműhelyt UJ!
rendeztünk be drezdai mű-
vezetővel és szerelőikkel.

500 frtot

fizetek annak, ki a Bartilla fogvizének használata mellett,
üvegeje 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája
bűzlik. (Franco küldéssel külön 48 kr.) Bartilla-
Winkler Ede, Wien, 19/I., Sommergasse 1. Főraktár
Török J. Budapest, Király-utca 12. — Kapható min-
den gyógyszerárban. — Csakis „Bartilla fogvis“ ké-
rendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. Oly
helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üve-
get 2 forint 60 krért.

Részvények

vidéki takarékpénztári, iparvállalati,
viczinális vasuti, továbbá exotikus,
hivatalosan nem jegyzett értékpapírok,
valamint külföldi értékek, épügy rész-
jegyek legmagasabb árak mellett
vételnek.

Tőzsdei megbízások kivitele.

Legmagasabbelölög értékpapírokra
és sorajegyekre.

BANKBETÉTI TÁRSASÁG

SALGÓ és TÁRSA

BUDAPEST, VI. ker., Andrassy-ut
9. szám.

Patkányirtó

ajánlkozik, patkányok,
egerek, és egyéb bogarak
alapos kiirtására, jótállás
mellett.

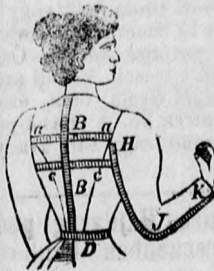
Tisztelettel

Steiner Ábrahám

DEBRECZEN, Tanító-utca 8.

Alkalmi ajándék

a hölgyvilág részére.

Minden t. hölgy bármi-
lyen divat szerint, fáradt-
ság nélkül saját maga ké-
szítheti ruháját az
Igazítható női Taille-
szabászati készülék
segélyével a nélkül, hogy
szabászati rajtot megtanult
volna. Eme készülék min-
den testalkat részére sza-
bályozható.

Akadémiailag vizsgázott számos elismerő iratok.
Egy készülék ára 3 kor. utánvétel mellett.
Minden kulturállamban törv. védve és sza-
badalmazva.

Főképviseletőség egész Európára:

F. Drechsler, Wien, V 12. Siniengasse 18.

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

KAPHATÓ: Kontsek Géza, Csanak
József, Félegyházy János és Geréby Fülöp
utódai utaknál, valamint az összes vendéglőkben.

Apró hirdetések

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Pénzkölcsönöket a legolcsóbb helyről gyorsan kieszközöl a 26 pénzügyintézetel összeköttetésben levő Rácz Béla bankirodája Debreczen, Csapó u. 12.

Czimbalom Tanfolyam. Van szerencsém a nagyérdemű zenekedvelő közönség h. tudomására adni, hogy Czimbalom tanfolyamomat megnyitottam; hol előnyös árért csoport órákat elfogadok. Kiváló tisztelettel **Farkas János** okl. czimbalom tanár, Arany-János utca 22. sz.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett szerény igényű keresztyén leány egy főtéri üzletbe írásbeli teendőkre felvétetik. Ajánlat Merkur ezimen a kiadóba kéretik.

Svájci órák törvényes jellel **Horváth óra művesné!** Debreczen, Hatvan-utca 2. Javitások 2 évi jótállással, pontosan szabályoztali órákat is 24 óra alatt saját rendszerű szabályozó készülékkel.

Szent-Anna-utca 7. szám alatt (földszinti lakás) 4 szoba, konyha, kamara és hozzá tartozékával május 1 től kiadó.

Működő tanítónő izraelita családhoz ajánkozik. Szíves megkeresések Tanítónő czim alatt a kiadóba kéretnek.

Faj alma. Pónyik, Batul, Sívári és finom apróbb fajú bóralmát (ingyen csomagolás és ládával) métermázsáját 32 koronáért szállit Kiss Mihály Sürelemed. Megrendelésnél legalább az összeg negyedrésze előre beküldendő.

1 kiló friss uradalmi tea vaj 1 frt 20 kr., 1 kiló teasütemény 90 kr. **Kertész Miklós** fűszer- és vegyes üzletében **Csapó utca 5.**

Legolcsóbb óra-, ékszer- és szemüveg-üzlet Debreczenben. Óra javítás 50 krajczártól feljebb. Kötő, szakértőleg készült szemüvegek és zwickerek 50 krajczártól feljebb. Ne vegyen addig órát, vagy ékszert, míg itt meg nem nézte!! Szemüveg és zwickerek javítás (új üveg betétel is) azonnal készül. Ocska vagy tört aranyat készpénzért veszek. Valódi arany ékszerek jótállás mellett. **Fégel Gyula** órák, ékszer és szemüveg üzlete. Piacs-utca 75. A Bank-palotával éppen szemben. Használt vagy tört aranyat, vagy zálogcédulát veszek.

zép bajusz nyerhető a híres Hajdusági pedrő használata által. Debreczenben kapható: **Tóth Béla** gyógyszerárában, **Böszörményben**: **Bernáth Miklós** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél Hajdusoboszlón. Egy doboz ára 50 fillér.

Csak e hó 31-ig tart!

Piacz-utca 28. sz. alatt (Nagyfőzsde mellett) lévő **Stein Adolf** bazár üzletében az elárusítás.

Nagy raktár **játék, diszműaruk, fénykép-keretek, Plüsché-fénykép és levelezőlap Albumokban, Porcellán-és majolika dísz és hamutányérok, Gyertyatartók, Kézellő- és inggombok, nyakkendő tük, evőeszköz, kék zománcszott edények, szappan és Parfümök, Gyorsfőzők** minden elfogadható árban eladatnak.

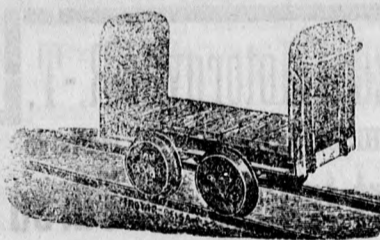
Berendezési állványok, asztalok, gázvilágítási eszközök, levehető kirkat szekrények bármilyen árért kapható.

KWIZDA FERENCZ JÁN.
cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgár főjeđ. udv. szállító.
Kerületi gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett.
Kwizda Fluidja
Kigyó védjegy
Turista fluid.
Régi jóhírdű diétet.-kosm. szerbedőrszólásra, az emberit test izmainak és inainak erősítésére és edzésére. Kérdményesen használva turisták, kerékpárosok és lovaglók által túrák utáni erősítésre és erőgyűjtésre.
Árak:
1/2 palack K. 2.—
1/4 palack K. 1.20
Kapható minden gyógyszerárában. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest, Király-u 12. és Andrássy-ut 20. g.

Csődkiárulás.

Közadós Halmágyi Sámuel csődtömegéhez leltározott és a csődleltár 2-1331. tételei alatt felvett **női palatok, kabátok, muffok, napernyők, esőernyők, flanell és seiyem blouzok** és egyéb női divatcikkek **f. január hó 16-tól 23-ig** darabonként a **Piacz-utca 47. sz. a.** üzleti helyiségben kiárusittatnak.

Dr. SZÖLLŐS DEZSŐ
csődtömeggondnok.

Magyar-belga

fémipargyár részvény-társaság

BUDAPEST, VI., Hungária-körut.

KÜLÖNLEGESSÉGE:

Keskenyvágányu vasutak építése és szállítása.
Elvállalja: mezői, erdei, bányá- és iparvasutak nyomjelzését, építését és teljes felszerelését.
Szállit: legjobb minőségű Bessemeraczel-síneket, szilárd és szállitható **vágányokat, váltókat és fordítókorongokat** (keskeny és szabványos nyomtávban), bármily szerkezetű **kocsikat** fából és vasból, **mozdonyokat, kerékpárokat, csapágyakat** és mindennemű kocsialkatrészt, **siklopályát, sodronypályát, egysínű vasutat.**

Rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett.
Költségelőirányzatokat és katalogusokat ingyen ad.

A „Hajdumegyei Népbank mint Szövetkezet“
Főtér, 26. sz. a főtőzsde keresztépületében.
Értesíteni kívánja a helybeli és vidéki közönséget, hogy ez idő szerint a belépő tagoknak késedelmi illetéket nem számít föl.
1 törzsbetét 50 fillér mely hetenként, — avagy havonként előre is fizethető.
1 törzsbetét 5 évi befizetési összege 130 korona, melyhez még a haszoneredmény, és pedig valószínűleg 6% számitható.
Vidéki tagok befizetéseiket postai Cheque utján is eszközölhetik.